

Maatschappelijke waarde van de Nederlandse topsport

NOVEMBER 2020

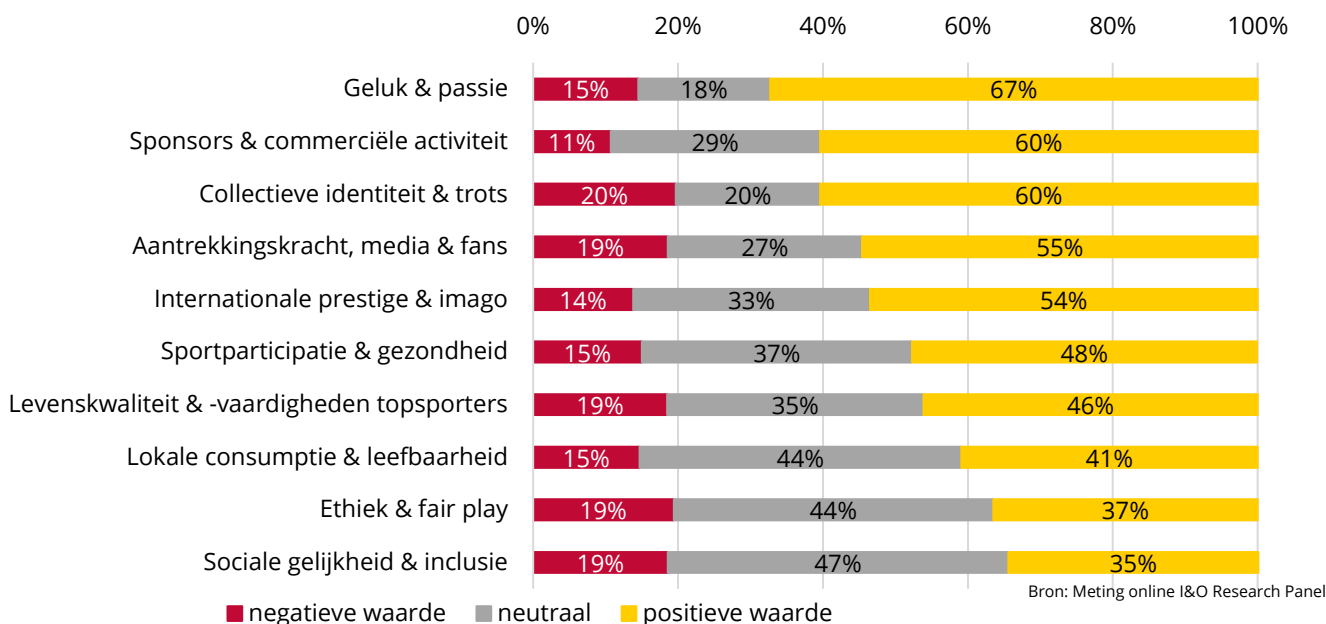
JAN-WILLEM VAN DER ROEST¹, MARIT DOPHEIDE², LISANNE BALK²,
AGNES ELLING², JENS DE RYCKE³ & VEERLE DE BOSSCHER³

- *Nederlanders zijn gemiddeld genomen positief over de maatschappelijke waarde van topsport in ons land.*
- *De maatschappelijke waarde van topsport wordt vooral gevonden in factoren als geluk, plezier en verbondenheid. Ook zijn veel Nederlanders positief over de commerciële waarde van topsport.*
- *Zorgen over de maatschappelijke waarde van topsport zijn er met betrekking tot werkgelegenheid, grensoverschrijdend gedrag en de impact van topsport op het milieu.*

De prestaties van Nederlandse topsporters spreken tot de verbeelding. Nederland presteert beter dan op basis van de investeringen in het topsportbeleid verwacht zou mogen worden.⁴ Veel minder is bekend over de maatschappelijke waarde van de Nederlandse topsport. Welke waarde hechten Nederlanders aan de inspanningen die Nederlandse topsporters leveren?

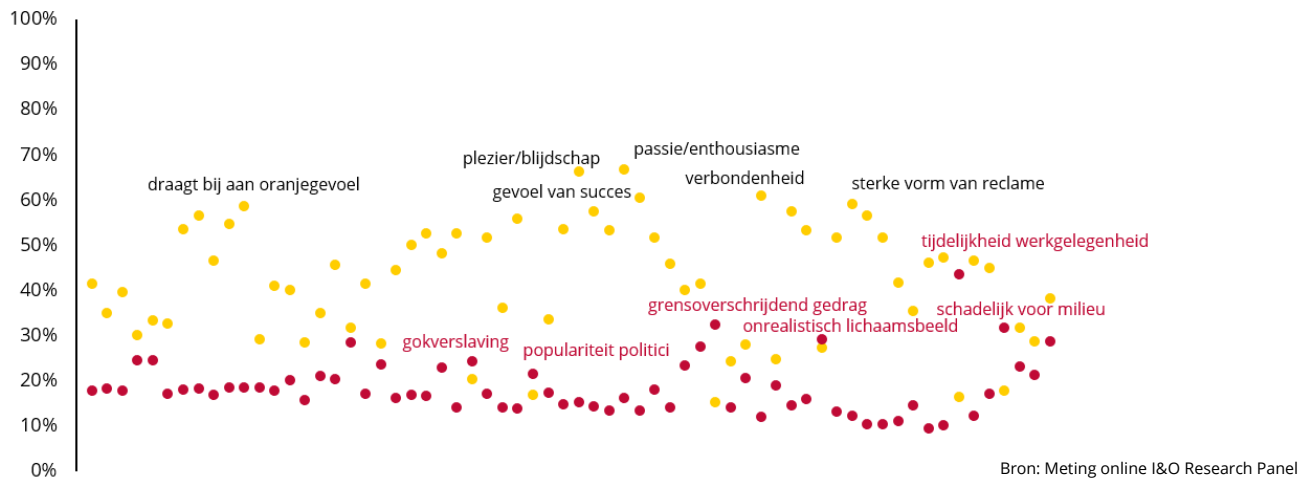
In deze factsheet staat de waardering van de Nederlandse bevolking voor de maatschappelijke waarde van topsport centraal. Aan de hand van het ‘Mapping Elite Sports’potential Societal Impact’ (MESSI)-model⁵ hebben wij de perceptie van een representatieve online steekproef van de (volwassen) Nederlandse bevolking (n=1.507) van de maatschappelijke waarde van topsport gemeten. In deze factsheet worden de gegevens van de 0-meting gepresenteerd. Het onderzoek maakt deel uit van een groter onderzoek dat in 2020 en 2021 wordt uitgevoerd. De maatschappelijke waarde van topsport werd niet eerder op deze manier onderzocht in Nederland.

Figuur 1. Waardering positieve en negatieve waarde van topsport voor alle MESSI-dimensies door de Nederlandse bevolking

Uit figuur 1 wordt duidelijk dat voor Nederlanders de positieve waarden van topsport overheersen: op alle dimensies ligt de positieve score hoger dan de negatieve. Wat echter opvalt is dat veel respondenten uitkomen op een neutrale waarde. Bij drie van de tien dimensies is de neutrale score hoger dan de positieve score.

Figuur 2. Waardering positieve en negatieve waarde van topsport op alle 64 MESSI-items door de Nederlandse bevolking

In figuur 2 zijn alle 64 MESSI-items uit dit onderzoek opgenomen. Voor alle stellingen konden respondenten een positieve, neutrale of negatieve waardering geven. Zo konden respondenten bij de stelling over passie/enthousiasme aangeven of topsport in ons land vooral zorgt voor passie en enthousiasme of juist voor saaiheid en verveling.

Duidelijk zichtbaar is dat voor de meeste items de positieve waardering de negatieve waardering overstijgt. Dit geldt niet voor de items met de rode tekst: hier overstijgt de negatieve waarde van topsport de positieve waarde. Dit betekent onder andere dat meer respondenten hebben aangegeven dat de topsport tijdelijke in plaats van duurzame werkgelegenheid creëert; topsporters meer worden blootgesteld aan grensoverschrijdend gedrag en dat topsport eerder een schadelijk dan een positief effect heeft op het milieu.

Trots

Uit figuur 1 en 2 blijkt dat de Nederlandse topsport in grote mate bijdraagt aan waarden als 'geluk en passie' en 'collectieve identiteit en trots'. Om beter in beeld te krijgen welke topsportprestaties de meeste trots onder de Nederlandse bevolking opleveren, hebben we respondenten een lijst met tien belangrijke Nederlandse topsportprestaties van de afgelopen tien jaar voorgelegd. Op de momenten van de Oranje Leeuwinnen, Epke Zonderland en Ireen Wüst zijn de respondenten het meest trots.

De mate van trots is niet voor iedere Nederlander gelijk. De mate waarin Nederlanders trots zijn op topsportprestaties hangt samen met de mate waarin zij sport volgen via de media. De oudere respondenten (65+) volgen relatief meer sport en zijn ook vaker trots op een sportmoment vergeleken met de jongere respondenten. Het eigen sportgedrag van de respondenten lijkt op de trots nauwelijks invloed te hebben.

Figuur 3. Trots van de Nederlandse bevolking op topsportprestaties

Bron: Meting online I&O Research Panel

Oranje Leeuwinnen – finaleplaats WK 2019
(zeer) trots: 69%

Epke Zonderland – goud op de rekstok OS 2012
(zeer) trots: 66%

Ireen Wüst – meest succesvolle Olympiër ooit
(zeer) trots: 65%

¹ Universiteit Utrecht, ² Mulier Instituut, ³ Vrije Universiteit Brussel

⁴ Dijk, B. De Bosscher, V. & Van Bottenburg, M. (2015). Topsportbeleid in relatie tot prestaties. In: Tiessen-Raaphorst, A. (red) *Rapportage sport 2014*. Sociaal en Cultureel Planbureau.

5 De Rycke, J., De Bosscher, V., Funahashi, H. & Sotiriadou, P., (2019) Public Perceptions of the Societal Impact of Elite Sport: Scale Development and Testing, *Journal of Sport Management*, 33(6), 560-571.

Dit onderzoek is uitgevoerd door de Universiteit Utrecht, het Mulier Instituut en de Vrije Universiteit Brussel, in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.